

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ

ОСОБИСТІТЬ У ПРОСТОРІ ВИХОВНИХ ІННОВАЦІЙ

**МАТЕРІАЛИ
Всукраїнської
науково-практичної конференції
19 жовтня 2018 року**

НАПН УК

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ**

***ОСОБИСТІТЬ
У ПРОСТОРІ
ВИХОВНИХ ІННОВАЦІЙ***

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

19 жовтня 2018 року

Івано-Франківськ

«НАІР»

2018

УДК 371.4:001.76
ББК 74.200
О-75

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 7 від 27 вересня 2018 року)*

Рецензенти:

Гавриш Н.В. доктор педагогічних наук, професор
Комаровська О. А. доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Особистість у просторі виховних інновацій : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2018 рік / [За ред. І.Д. Бега, О.М. Доукіної, Р.В. Малиношевського]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 448 с.

ISBN 978-966-2716-99-3

У збірник увійшли матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість у просторі виховних інновацій», в яких представлені теоретико-практичні досягнення та наукові розвідки співробітників, керівників експериментальних майданчиків та аспірантів Інституту проблем виховання НАПН України, здійснені у галузі теорії і методики виховання, соціальної та дошкільної педагогіки.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

ISBN 978-966-2716-99-3

ЗМІСТ

<i>Бех І. Д. Духовна зрілість особистості: мета і засоби досягнення.....</i>	9
<i>Алексеевко Т.Ф. Булінг і мобінг: причини розвитку і шляхи профілактики.....</i>	19
<i>Бессараб Н. А. Урок іноземної мови як основна форма виховання міжкультурної толерантності учнів початкової школи.....</i>	25
<i>Білоцерківець І. П. Формування психологічної готовності старшокласників до захисту вітчизни: дефініційний ракурс.....</i>	29
<i>Богомолова Н.М. Освіта для демократичного громадянства як пріоритетна стратегія освітньої політики в Україні.....</i>	35
<i>Бойко А. Е. Удосконалення рівня професійної компетентності педагогів як необхідна умова модернізації освітнього процесу у закладах позашкільної освіти.....</i>	40
<i>Бондаренко Г.Л., Ващенко О.М., Романенко К.А. Теоретичний аспект проблеми формування соціального здоров'я молодших школярів.....</i>	45
<i>Булашенко С. Д. Особливості формування соціальної активності учнів у закладах загальної середньої освіти.....</i>	48
<i>Васильєва С.А. Педагогічні умови оптимізації виховної роботи, спрямованої на формування соціально-доцільної поведінки дітей старшого дошкільного віку</i>	53
<i>Вербицький В. В. Шляхи реалізації ключової реформи “нова українська школа” в позашкільлі.....</i>	59
<i>Вишнівська Н. В. Досвід національно-патріотичного виховання школярів в країнах східної Європи.....</i>	63
<i>Вороніна Г.Р. Сучасні тенденції розвитку професійно орієнтованих умінь і навичок англійських старшокласників.....</i>	68
<i>Гарбузюк І.В. Розвиток життєвих навичок підлітків в умовах сучасної школи.....</i>	73
<i>Гаряча С.А. Любов як педагогічна категорія в сучасних реаліях освіти....</i>	77
<i>Гриців Т.Г. Використання засобів народної педагогіки у вихованні</i>	

<u>Особистість у просторі виховних інновацій</u>	
ціннісного ставлення до батьківщини у молодших школярів.....	82
Гончар Л.В.Методика формування цінності життя у молодших підлітків.....	88
Гуцан Л. А. Формування ціннісних орієнтацій молодших школярів в умовах модернізації системи освіти.....	94
Джаман Т.В. Проактивність учителя як умова успішної соціалізації учнів.....	100
Джафарова О.С. Можливості мультиплікаційної педагогіки у творчому розвитку молодших школярів.....	107
Доукіна О. М. Підготовка батьків до формування у підлітків національно-культурної ідентичності: реалізація диференційованого підходу.....	112
Жданович Ю.М. Роль громади у здійсненні соціально-педагогічного супроводу дітей із сімей вимушених переселенців.....	117
Журба К.О. Формування національно-культурної ідентичності підлітків дискусійними методами.....	122
Зубалій М.Д., Тимчик М.В. Форми виховання в старшокласників готовності до захисту вітчизни.....	128
Канішевська Л. В. Формування безпеки життя старших підлітків як наукова проблема.....	133
Кириленко С.В. Авторська школа в Україні – стратегічний курс до успіху освітньої реформи.....	138
Кириченко В.І. Сучасні домінанти у формуванні просоціальної поведінки учнів закладів загальної середньої освіти.....	142
Кіян О.І. Тенденції педагогіки партнерства у морально-духовному становленні підлітків.....	148
Колодько І. М. Організаційні засади розвитку позашкільної освіти в Швеції.....	152
Коляда Н.М., Кравченко О.О. Громадянське виховання студентської молоді в умовах закладу вищої освіти.....	158

Особистість у просторі виховних інновацій

<i>Копилець Є.В. Виховання гуманного ставлення до тварин за навчальними програмами з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку "любителі домашніх тварин" .....</i>	<i>165</i>
<i>Корнієнко А.В. Зміст підготовки педагога закладу позашкільної освіти до етнокультурного виховання учнів .....</i>	<i>170</i>
<i>Котеля Т.М. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді: проєкція національно-патріотичного спрямування "три кити національної свідомості" .....</i>	<i>175</i>
<i>Кравець Н. П. Формування особистісних якостей учнів із порушенням інтелектуального розвитку інноваційними засобами на уроках української літератури .....</i>	<i>180</i>
<i>Крутенко О.В. Ідеї Олександра Захаренка в контексті Нової української школи .....</i>	<i>185</i>
<i>Куниця Т.Ю. Теоретичні засади формування відповідальної громадянської позиції підлітків .....</i>	<i>190</i>
<i>Лаппо В. В. Виховний потенціал інтернет-простору в контексті духовного розвитку сучасного студентства .....</i>	<i>194</i>
<i>Левінець Н.В. Фізичне виховання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі .....</i>	<i>200</i>
<i>Лесик А. С. Підготовка педагогів шкіл-інтернатів до формування комунікативної компетентності молодших школярів .....</i>	<i>205</i>
<i>Литовченко О.В. Ціннісні орієнтири та напрями модернізації позашкільної освіти в сучасному контексті .....</i>	<i>209</i>
<i>Луценко В.О. Гуманізація взаємин дитини та колективу однолітків .....</i>	<i>211</i>
<i>Малиношевський Р.В. Цінності життя і проблема суб'єктивної деконструкції .....</i>	<i>220</i>
<i>Матвієнко О.В. Становлення суб'єктності особистості в контексті загальнонаукових методологічних підходів .....</i>	<i>224</i>
<i>Мачуський В.В. Формування ціннісних орієнтирів освітнього процесу в закладах позашкільної освіти .....</i>	<i>229</i>

Особистість у просторі виховних інновацій

<i>Миропольська Н.Є. Сучасні конотації української драматургії (виховний аспект).....</i>	<i>234</i>
<i>Морін О.Л. Особливості трудового виховання молодших школярів в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.....</i>	<i>239</i>
<i>Нечерда В.Б. Метод "усної історії" у вихованні підлітків уразливих категорій.....</i>	<i>244</i>
<i>Ничкало С.А. Емоційно-ціннісний контекст естетичного виховання засобами візуальних мистецтв.....</i>	<i>251</i>
<i>Окушко Т.К. Виховання громадянина-патріота у дитячих громадських об'єднаннях.....</i>	<i>256</i>
<i>Орлова Г.В. Вікові особливості виховання Я-концепції молодших школярів.....</i>	<i>261</i>
<i>Остапенко О.І. Сучасний стан готовності учнівської молоді до захисту вітчизни.....</i>	<i>265</i>
<i>Охріменко З.В. Особливості організації взаємодії педагогічного колективу та батьківської громадськості у процесі трудового виховання молодших школярів.....</i>	<i>270</i>
<i>Пастушенко Ю. Є. Соціально-реабілітаційна робота з сім'ями, в яких виховуються діти з особливими потребами.....</i>	<i>275</i>
<i>Петрочко Ж.В. Система захисту дітей в Україні: компоненти та кроки до оновлення.....</i>	<i>280</i>
<i>Петушкова Л.А. Зміст та структура програми підготовки патронатних вихователів.....</i>	<i>285</i>
<i>Плужнік А.В. Діалогічність як універсальна характеристика smart-технологій.....</i>	<i>290</i>
<i>Пруцакова О.Л. Мотиви взаємодії з природою та способи їх гармонізації у школярів.....</i>	<i>295</i>
<i>Пустовіт Н.А. Гармонізація відносин школярів із природою через взаємодію з установами природно-заповідного фонду.....</i>	<i>300</i>
<i>Райт І. С. Особливості міжкультурного виховання особистості у</i>	

Особистість у просторі виховних інновацій

сучасному освітньому просторі.....	305
<i>Ратинська І. В. Виховання моральної відповідальності студентів у тренінговій діяльності.....</i>	<i>310</i>
<i>Рейпольська О.Д. Педагогічна діяльність вихователів як основа успішної соціалізації дітей старшого дошкільного віку в умовах закладів дошкільної освіти.....</i>	<i>316</i>
<i>Романенко Л.В., Тиха Л.Ю. Розвиток творчих можливостей молодшого школяра як наукова проблема.....</i>	<i>321</i>
<i>Савчин О.М. Мотиваційне середовище формування у дітей старшого дошкільного віку умінь будувати розповіді різного типу.....</i>	<i>326</i>
<i>Семенов О.С. Циклічна модель управління дошкільною освітою.....</i>	<i>330</i>
<i>Сергєєва Н. В. Теоретичні основи соціально-педагогічного супроводу позитивного спілкування дітей із сімей вимушених переселенців.....</i>	<i>335</i>
<i>Сокол Л.М. Діяльність дитячих громадських організацій у віртуальному просторі: виховний потенціал.....</i>	<i>340</i>
<i>Солобай Ю.В. Суперечності у сприйнятті підлітками природного довкілля.....</i>	<i>345</i>
<i>Соловійова О.В. Розвиток творчого потенціалу викладачів іноземних мов у закладах вищої освіти.....</i>	<i>350</i>
<i>Ся Гаоян Поліхудожня підготовленість вчителя музики: сутність та орієнтири для формування.....</i>	<i>355</i>
<i>Тарасюк Г.П. Гармонізація відносин з природою у школярів засобами технології "рівний—рівному".....</i>	<i>360</i>
<i>Тимофєєва І.Б. Культурологічний підхід у процесі підготовки магістрів у закладах вищої освіти.....</i>	<i>365</i>
<i>Турчинова Г. В. Біологічне пізнання у континуумі особистісної динаміки студентів.....</i>	<i>371</i>
<i>Уфїмцева С.В. Правове та патріотичне виховання учнів в умовах нової української школи.....</i>	<i>376</i>
<i>Федоренко С.В. Теоретичний аналіз сутності поняття "національно-</i>	

<u>Особистість у просторі виховних інновацій</u>	
культурна ідентичність студентської молоді”	380
Федорченко Т.Є. Особливості впровадження уроку-тренінгу для підлітків уразливих категорій з формування просоціальної поведінки.....	385
Харитонова О.В. Форми та методи роботи у дошкільному навчальному закладі: сучасне розуміння настанов В.Сухомлинського.....	390
Харченко Н.В. Ситуація успіху як умова виховання особистості у дитячому об'єднанні.....	395
Черкашина Т.В. Актуалізація самовиховання особистості в творчості Василя Сухомлинського.....	400
Шаповалов Б.Б. Національна дитячо-юнацька спортивно-прикладна гра «юний поліцейський» та її роль у процесі формування готовності до дій в екстремальних ситуаціях.....	405
Шаранова Ю.В. Теоретичні аспекти виховання громадянськості студентів закладів вищої освіти США.....	410
Шахрай В. М. Методичні аспекти формування цінності життя в підлітків у взаємодії школи і сім'ї.....	417
Шкільна І. М. Формування національно-культурної ідентичної у підлітків: сучасні виховні технології.....	422
Шкільна М. С. Формування позитивного ставлення до навчання у молодших школярів.....	428
Якименко В.П. Розвиток соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу.....	433
Відомості про авторів.....	438

Особистість у просторі виховних інновацій

дошкільного віку, а саме: розуміння того, що виховання і навчання є засобом соціалізації особистості дитини дошкільного віку; створення освітнього середовища для індивідуального розвитку дитини; впровадження у практику особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти.

Література

1. Бех І.Д. Плекаємо особистість / І. Бех // Дошкільне виховання. - №8. - 2018. - С.6 - 14.
2. Кононко О.Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника: навч.-метод. посіб. до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я» у Світі / О.Л. Кононко. - К. : Світич, 2009. - 208 с.
3. Сидельникова О.Д. Базовий компонент дошкільної освіти України / Ольга Сидельникова // Вихователь-методист дошкільного закладу, спецвипуск. - Київ : 2012. - 30 с. - С.10 - 12. (Гриф МОНУ № 615 від 22.05.2012 р.).
4. Рейпольська О.Д. Теоретико-методичні засади формування у дошкільників ціннісного самоставлення: [Монографія] / Ольга Дмитрівна Рейпольська. - Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. - 485 с.
5. Розумне виховання сучасних дошкільнят. Методичний посібник [Текст] / Н. Гавриш, І. Кіндрат, О. Рейпольська; За загальною редакцією О.Брежнєвої. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. - 176 с. (Гриф МОНУ №14.1/12-Г-116 від 18.03.2015 р.).

Романенко Л.В., Тиха Л.Ю., м. Київ

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА

У статті розглянуто психолого-педагогічні особливості розвитку творчих можливостей особистості. Розкрито теоретичні підходи до розвитку творчих можливостей молодшого школяра, здатного самостійно знаходити, опрацьовувати та творчо застосовувати знання у практичній навчальній діяльності.

Ключові слова: творчі можливості, молодший школяр, початкова школа.

Нова українська школа гостро відчуває потребу в оновленні наукової бази, яка дозволила б учителям розвивати творчі можливості молодших школярів і забезпечувати цей складний процес на належному науковому і професійному рівні. Для учнів молодшого шкільного віку творча діяльність стає природною і необхідною формою пізнання матеріально-предметного світу; вона виявляє резерви особистості, шляхи власного вдосконалення. Тому проблеми розвитку творчих можливостей молодших школярів в освітньому процесі набувають особливої актуальності і потребують від учителів їхньої професійної майстерності й творчої активності.

Особистість у просторі виховних інновацій

Створення соціально-педагогічних умов для початкової школи, знаходження оптимальних методів, організаційних форм сприятимуть творчому розвитку особистості учня. Творчість є предметом аналізу багатьох учених, які досліджують природу цього феномена. Філософські аспекти дослідження творчості розглядали Г. Батішев, Г. Гіргінов, Г. Давидова, Б. Кедров, А. Коршунов, О. Митник, А. Шумілін та ін. Дослідження творчої особистості вчителя, його основних рис, діяльності і формування творчої особистості учня представлені в роботах Ю. Бабанського, В. Загвязінського, В. Кан-Калика, Н. Кичук, Н. Кузьміної, М. Поташника, Р. Шакурова та ін.

Однак у дослідженнях з філософії, психології, педагогіки не має єдиного підходу і погляду щодо сутності і структури творчості, творчих можливостей, як немає і певної системи у визначенні змісту, форм і методів розвитку творчих можливостей молодших школярів.

В. Сухомлинський зазначав, що творча особистість вчителя здатна розвивати в учнів творчі можливості. Для цього кожен вчитель повинен мати уявлення про творчий процес, бути обізнаний в питаннях розвитку творчості, володіти методами виявлення творчості, визначати творчі якості особистості, щоб мати змогу сформувати та розвивати їх у дітей.

В Українському педагогічному словнику "творчість педагогічна" визначається як оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії та практики виховання і навчання. Досягнення творчого результату забезпечується систематичними цілеспрямованими спостереженнями, застосуванням педагогічного експерименту, критичним використанням передового педагогічного досвіду. Творчість педагогічна виявляється в різних аспектах діяльності вчителя: вироблення стратегії і тактики педагогічної діяльності з метою оптимального виконання завдань всебічного розвитку особистості, проведення навчальних занять, проектування особистості учня, роботи над організацією колективу учнів відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей [2, с.326].

Особистість у просторі виховних інновацій

Аналізуючи поняття “творчості” було з’ясовано, що педагогічна творчість також містить елементи певної новизни, тобто використання нових прийомів навчально-виховної роботи. Творчість визначає рівень педагогічної майстерності вчителя. Педагогічна творчість розглядає деякі незалежні якості вчителя такі як: гнучкість мислення, ерудиція, фантазія почуття нового, вольові якості, здатність до аналізу та самоаналізу, активність тощо. Ознаками педагогічної майстерності вчителя є: науковість, гуманність, оптимальний характер, педагогічна доцільність, результативність, демократичність, творчість [5, с.251].

Т. Саєнко зазначає, що особливого значення набуває проблема творчого підходу, застосування нестандартних прийомів у вирішення різних завдань під час освітнього процесу[7].

Дослідник С. Данильченко визначає якості особистості, які необхідно розвивати у молодшого школяра. Серед них: культура мислення, навчальної праці, засвоєння норм взаємовідносин учителя з учнями та батьками, культура мови і спілкування. А також визначає такі основні уміння: діагностичні; проєктивні; конструктивні; комунікативні; аналітичні [3].

О. Дубасенюк зазначає, що для успішного оволодіння пізнавальною діяльністю необхідні творчі здібності. Творчі можливості – індивідуальні психологічні передумови здійснення успішної пізнавальної діяльності [4].

Для реалізації творчої діяльності молодшого школяра доцільно розвивати його здібності у освітньому процесі. До них належить спостережливість; культура і техніка мовлення; емпатія; спроможність до невербального спілкування; вміння аналізувати, прогнозувати, планувати; самостійність мислення й оперативність прийняття рішень.

У своєму дослідженні В. Андрушенко виділяє специфічні характеристики пізнавальної діяльності: зміна обставин діяльності, її творчий характер, необхідність постійно розв’язувати нові завдання; комунікативна діяльність;

Особистість у просторі виховних інновацій

розвиток мовлення; необхідність управління своїм психічним станом під час спілкування [1].

Щоб виявити творчий потенціал дитини, вчитель повинен володіти необхідними якостями особистості: педагогічним тактом, артистизмом, почуттям гумору, вмінням розвивати творчу уяву, створювати проблемні ситуації, ставити цікаві, нестандартні питання, спонукати до них.

Дослідження літератури з даної проблеми засвідчує, що всі основні риси особистості тісно пов'язані між собою, але провідна роль належить світогляду й спрямованості особистості, її мотивам. Вони визначають поведінку та діяльність людини. Це дозволяє серед рис і характеристик особистості визнати провідними соціально-моральну та пізнавальну спрямованість.

Розвиток особистісних якостей учнів повинен охоплювати загально розумові дії (аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення, аналогія, класифікація) та прийоми розумової діяльності, активність й цілеспрямованість. Важливою складовою є здатність молодшого школяра висувати нестандартні ідеї, гіпотези, нестандартні варіанти розв'язання проблеми. Все це характеризує творчу діяльність молодших школярів. Ця діяльність реалізується в освітньому процесі через математичну та інтелектуально-логічну підготовку учнів, з використанням проблемних ситуацій та варіативності розв'язування завдань. Уроки в початковій школі мають забезпечувати розвиток загально розумових дій (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, класифікація, абстрагування), розвивати уяву, творче мислення, формувати уявлення про різні поняття, розвивати вміння встановлювати та використовувати аналогії [6].

Незважаючи на те, що у проблемі навчання молодших школярів розв'язуванню задач є значні досягнення, очікуваний ефект практичного втілення доробок учених, методистів у практику школи поки що незначний. Також слід зазначити, що у розв'язанні сюжетних задач, у молодших школярів виникають певні труднощі. Це пов'язано з тим, що не всі учні можуть вільно розв'язувати задачі, використовувати попередній матеріал під час вивчення

Особистість у просторі виховних інновацій

нового, способи розв'язування одних задач переносити у нові, схожі ситуації. Для вирішення цього питання важливо правильно підбирати задачі та враховувати індивідуальні можливості молодших школярів [6].

Головне завдання вчителя початкової школи полягає у формуванні в учнів вміння міркувати, що є основною метою у розвитку мислення. Але під час практичної діяльності використовуються не всі можливості. Наприклад, у процесі вивчення математики, учнів навчають готовим знанням, а не розвивають в них творчі можливості та здібності.

Більшість науковців вважають, що відповідного розвивального ефекту в ході вивчення деяких предметів у початковій школі можна досягти завдяки реалізації діяльнісного підходу. Даний підхід забезпечує розвиток творчих здібностей особистості учня та надає широкі можливості для творчої співпраці на уроці суб'єктів навчання.

Таким чином, аналіз наукової літератури дозволив виокремити деякі особливості практичної реалізації діяльнісного підходу у процесі формування творчих можливостей учнів: використання педагогічних ситуацій в ході навчання, які сприяють "відкриттю" учнів (евристичні методи навчання, проблемні ситуації, акцент на самостійність в одержанні знань); використання різних методів і прийомів під час організації навчальної діяльності молодших школярів.

Література

1. Андрушенко В.П. Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: Монографія / В.П. Андрушенко, С.О. Сисоєва, Н.В. Гузій та ін. За ред. С.О. Сисоєвої, Н.В. Гузій. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Данильченко С.И. Сутність професійної підготовки вчителів початкової класів / С.И. Данильченко. // Наукові праці ДонНТУ. – 2013. – №2. – С. 5-10.
4. Дубасенюк О.А. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: Монографія / О.А. Дубасенюк, Т.В. Семенюк, О.Є. Антонова. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. – 193 с.
5. Рибалка В.В. Психолого-педагогічні засади організації особистісно орієнтованої підготовки учнівської молоді в система неперервної професійної освіти [Електронний ресурс] / В.В. Рибалка – Режим доступу до ресурсу: <http://library.udpu.org.ua/library/iles/psuh/pedagog%20probl%20silsk%20shkolu/3/vypusk%2014.pdf>.
6. Романенко Л.В. Формирования математических понятий у учащихся начальной школы / Л.В. Романенко. // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Дню початкової освіти. – 2016. – С. 132–139

Особистість у просторі виховних інновацій

7. Саєнко Т. Формування творчої активності майбутнього вчителя / Т. Саєнко. // Рідна школа. – 2007. – №9. – С. 22-24.

Савчин О.М., м. Переяслав-Хмельницький

МОТИВАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ УМІНЬ БУДУВАТИ РОЗПОВІДІ РІЗНОГО ТИПУ

Дефіцит дієвих педагогічних технологій щодо формування у дітей старшого дошкільного віку умінь будувати розповіді всіх типів значно знижує ефективну підготовку дітей до школи. В тезах визначено компоненти, критерії, показники та рівні сформованості у старших дошкільнят умінь будувати різного типу розповіді, запропоновано дієву авторську технологію створення мотиваційного середовища щодо формування у дітей старшого дошкільного віку стійких умінь будувати різного типу розповіді. Запропоновані такі самостійні типи розповідей, як розповідь – інструкція та розповідь – презентація. Окреслені перспективи подальших наукових досліджень.

Ключові слова: дитина старшого дошкільного віку, зв'язне мовлення, монологічне мовлення, розповіді всіх типів, авторська педагогічно - мотиваційна технологія, фасилітаційне середовище, тьютор / коучер, розповідь – інструкція, розповідь – презентація, сучасні комп'ютерні гаджети.

Мовлення – найсуттєвіший інструмент реалізації мислення, спілкування й усвідомлення особистістю рівня буттєвості світу, основний чинник самоідентифікації в соціальному середовищі та слугує «засобом творчого перетворення матеріального світу у світ духовний» [3, с. 346].

Мовлення – вербальне спілкування за допомогою мовних знакових одиниць (слів, синтаксичних конструкцій, тексту, інтонацій), нерідко за підтримки невербальних засобів. Мовлення ґрунтується на правильному розумінні та передаванні думок і переживань через систему засобів мовлення та має три різних значення: мовлення як діяльнісний процес, мовлення як продукт мовної діяльності, мовлення як ораторський жанр. [4, с.14].

Інформаційна, комунікативна, мисленнєва функції мовлення слугують основним (ядерним) інвентарем монологічного / діалогічного мовлення та слугують утворенню таких його напівпериферійних категорій як: естетична, репрезентативна, виховна, координаційна.

На відміну від діалогічного мовлення, яке носить ситуативний характер, монологічне мовлення взагалі, та розповідне мовлення старших дошкільників

Наукове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ

**ОСОБИСТІТЬ
У ПРОСТОРИ
ВИХОВНИХ ІННОВАЦІЙ**

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
19 жовтня 2018 року*

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк. 26,04

Наклад 300 прим.

Зам. № 016/10/18

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

тел. (034) 250-57-82, (050) 433-67-93

email: fedorynt@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції №4191 від 12.11.2011р.